

Po začasnem zatišju se v svetu in doma večja povpraševanje po srajcah in tudi mi ponovno večamo proizvodnjo srajc.

priprave na leto 1990

Naši cilji: optimalna produktivnost, cenejša proizvodnja, pravočasnost na trgu, ustvarjanje primerne akumulacije

Izhodišča za plan proizvodnje za leto 1990 so že pripravljena. Prejšnja leta v tem obdobju še ni bilo izdelanih tako natančnih osnov za planiranje, letos pa smo z njimi pohiteli predvsem iz razloga, dodobra pripraviti se na leto, ki nam prinaša precej zaostrene pogoje za tržno gospodarstvo v pravem pomenu besede. Kako smo torej zastavili cilje za leto 1990?

Rozina Kum, vodja plansko-analitske službe: »Področja poslovanja, ki so vsebina teh izhodišč, zajemajo proizvodnjo z obsegom, programi in usmeritvijo na trg ter s koledarjem dela. Predlogi ravnanja na posameznih področjih pomenijo nekoliko drugačen pristop, sledijo pa cilju uspešnega poslovanja v pričakovanih gospodarskih razmerah. Namen predlogov v teh izhodiščih je: izkoristiti dane možnosti tako, da se proizvodnja (obseg in čas) maksimalno prilagodi potrebam trga ter da se notranje poslovanje uskladi tako, da bodo sredstva minimalno angažirana in stroški čim nižji. Pri tem pa ni pomembno samo to, da je cikel od nabave surovin do prodaje izdelkov čim krajši, za uspešno prodajo je poleg primernih artiklov pomembno, da so ti pravočasno na voljo kupcem.«

Ali ostaja razmerje domači trg — izvoz najmanj 30-70, kot je zapisano v sanacijskem programu?

Rozina Kum: »Po sedanjem izračunu je razmerje 59-41. Ob 59-odstotni usmeritvi proizvodnje v izvoz, kar je pogojeno z možnostmi financiranja domačega trga in potrebami uvoza, je nujna čvrsta terminska opredelitev kapacitet, ki bo zagotovila pravočasnost planiranih količin za domači trg. Tako lahko rečem, da se je to razmerje spremenilo zato, ker moramo upoštevati možnosti plasma izdelkov na domačem trgu in zaradi precej nestimulativne tečajne politike, ki prinaša v sedanjem trenutku v izvozu negativno pokritje. Večja dohodkovnost izvoza s stalnimi tujimi partnerji pomeni istočasno konico proizvodne sezone za obe tržišči. To pa pomeni večje upoštevanje sezone pri planiranju proizvodnih kapacitet, kar smo v predlogu zajeli kot koncentracijo delovnih dni v sezonskih mesecih.«

Kakšen je torej predviden obseg proizvodnje?

Rozina Kum: »Plan kapacitet bazira na 100-odstotnem planu šivalnic, ker nam pač te dajejo proizvod. Poglejmo potek proizvodnje po tozdih:

	minut
Ločna	23.108.800
Libna	27.991.680
Delta	51.532.800
Tip-Top	11.360.640
Temenica	12.180.480
Zala	10.306.560

DO	141.480.960
kooper.	4.620.000

skupaj	146.100.960
--------	-------------

v današnji številki

- *Novosti v koledarju dela za prihodnje leto — med drugim si lahko tudi to preberete v sestavku o pripravah na leto 1990, v katerem vodja plansko-analitske službe, Rozina Kum, predstavlja izhodišča za plan prihodnjega leta.*
- *S spremljanjem odjema konične moči smo v času dopustov prihranili velik znesek pri plačilu električne energije. Zveni enostavno, pa le ni tako. O prihranku in postopkih pišemo v sestavku Se nam je posvetilo?*
- *V oktobru praznujemo teden otroka, naša mnenja so zato obrnjena k našim otrokom.*
- *Vprašanje — odgovor — o pravicah vračila stroška za prevoz na delo in z dela.*
- *Zanimivosti in novosti iz tozdov.*
- *Pa še kaj!*

To pomeni v kosih okoli 492.000 srajc, 1.245.000 bluz, 97.000 kril in hlač ter 125.000 drugih vrhnjih oblačil. Iz tega podatka vidimo, da se tako v svetu kot doma ponovno veča zanimanje za srajce.«

Katera izhodišča ste upoštevali pri planu proizvodnje, iz česa ste izhajali?

Rozina Kum: »Pri planu proizvodnje smo upoštevali dve osnovni izhodišči: izračun kapacitet, ki upošteva število zaposlenih, izračunanih iz opravljenih ur v zadnjem petletnem obdobju, to pa pomeni upoštevanje petletnega povprečja izgubljenih ur v neposredni proizvodnji. Drugo izhodišče pa je prerazporeditev delovnih dni, ki izhaja izključno iz zahtev trga, pravočasne dobave planiranih količin, predelanih za domači trg in za izvoz.«

Omenili ste prerazporeditev delovnega časa, izdelan pa je tudi že koledar dela. Kakšne novice se nam obetajo?

Rozina Kum: »Najprej naj povem, da so bile pri oblikovanju predloga prerazporeditev in koledarja dela sploh, izkušnje iz preteklih let. Te kažejo prav v obdobjih, za katera sedaj predlagamo koncentrirano delo, veliko dodatnega dela, kar je skozi nadure ter različne stimulacije precej dražilo našo proizvodnjo. Glede na specifično programov so koledarji dela razdelani za program srajc in bluz ter za vrhnja oblačila. Osnovna ideja tega predloga je koncentracija delovnih dni v sezonskih mesecih in korišćenje v nesezonskih. Tako naj bi bile delovne sobote za proizvodnjo v januarju, februarju in marcu ter v avgustu, septembru in oktobru. Korišćenje ustvarjenih ur pa naj bi bilo za program srajc in bluz od 14. do 18. maja ter od 5. do 9. novembra. V vrhnjih oblačilih pa je predvideno korišćenje od 23. do 30. aprila ter od 25. do 31. oktobra. S takimi prerazporeditvami bi lahko končali kolekcijo pet dni prej, kar veliko pomeni.

Kolektivni dopust ostaja v dveh delih, s tem, da je prvi del nekoliko krajši in traja 14 delovnih dni. Za program VO je termin letnega dopusta od 25. junija do 13. julija, za program srajc in bluz pa od 2. do 20. julija. Drugi del letnega dopusta je za vse enak, in sicer od 21. decembra dalje.

Omenjeni predlog velja za proizvodnje, režijske službe pa se bodo morale prilagajati naravi svojega dela, pri tem pa kar se le da racionalno obnašati ob kurilni sezoni itd. Tako razporejen delovni čas pomeni predvsem za tozda, ki delata v dveh izmenah, sobotno delo za obe izmeni.«

Kako bodo ob tako skoncentriranih delovnih mesecih porazdeljeni osebni dohodki?

Rozina Kum: »Osebnih dohodkov bomo prejeli za povprečno število ur, to je 183, ne glede na število delovnih dni v mesecu.«

Torej prinaša osnutek plana kar nekaj novosti, ki izhajajo na eni strani iz dosedanjih pripomb tozdo (petletno povprečje izgubljenih ur, kar pomeni tudi plan na realnih osnovah) in na drugi strani iz resnih priprav na prav nič popustljive tržne razmere. Dodajmo le še, da so predlagane novice prekomentirane in sprejete v strokovnih službah tozda Commerce in v DSSS.

Rozina Kum, vodja plansko analitske službe: »Nekaj novosti se nam obeta v koledarju dela, spremembe pa seveda izhajajo iz potrebe, še hitreje priti na trg in zmanjševati stroške proizvodnje.«

Z zaključevanja — naši trgovski predstavniki v živahnem pogovoru.

prvi rezultati zaključevanja

Prvi rezultati zaključevanja kolekcije za naslednjo pomlad in poletje dobro kažejo. Delo na terenu sicer še teče in pričakujemo še nekaj dodatnih naročil, pogledimo pa, kaj pravijo številke s tem v zvezi, do 20. septembra:

bluz je prodanih 106.000 (plan za prvo polletje je 175.000 kosov),

srajc je prodanih 268.000 (plan 406.000),

vrhnjih oblačil je prodanih 73.000 kosov (plan pa je 75.000).

Razliko do plana za prvo polletje pokrivajo še dodatna naročila, ki so še v teku, ter dopolnilna kolekcija, ki ji posvečamo tudi vse več pozornosti.

Vendar pa je v teh primernih rezultatih še nekaj bojazni za naprej. Vprašati se je namreč treba, kateri od kupcev so v resnici sposobni plačati naročeno blago. Kot kažejo izkušnje nekaj let nazaj, je vodja prodaje **Božo Verstovšek** opozoril, da bomo morali kupce še selekcionirati.

Prisamem neposrednem potrošniku pa je za prihodnje seveda še pričakovati stagnacijo kupne moči. Zaenkrat trgovine sicer ne tarnajo, saj blaga na tržišču primanjkuje. Lepo prodajajo predvsem izdelke s starimi cenami,

kot tudi izdelke iz novejših kolekcij, pri katerih pa že velja neto cena. Razlika od proizvajalčeve cene do končne cene, ki jo tako oblikuje trgovina, je prvi mesec 40 odstotkov, kar je na primer pri končni ceni plašča 10 milijonov din že kar 4 milijone (400 starih milijonov). Vendar pa so na neto cene prešle predvsem trgovske organizacije v Sloveniji in na Hrvaškem, v drugih republikah pa še ne kaj dosti.

Posebno poglavje pri teh relacijah predstavljajo grosisti. S temi tečejo pogovori o 60-dnevnom roku plačila (pri proizvodnih cenah je 30-dnevni rok plačila), saj je bil do sedaj delež grosista vklakuliran v maloprodajno ceno.

Toliko o pogojih in razmerah na trgu. Vsi se srečujemo z visokimi cenami. Naši izdelki, namenjeni zahtevnejšemu kupcu, pa seveda že v tem izhodišču nosijo pogoj za visoke cene. Ob omenjeni kolekciji sta sicer kreacija in tkanine nekoliko izstopile iz same modne špice, sta pa še vedno na vrhu. Tako je ta kolekcija le nekoliko širše prodajna. Torej zajema širši krog kupcev, kot so jih morda predhodne. Tudi tako se prilagajamo tržnim razmeram.

Poštovani!

NEOČEKIVANO BRZO SEM PRILILA VAŠU
POŠILJKU ODNOSNO MOJU NARUDŽBENICO SA
DELOVNIH KOJI MI TREBAJU ZA ŠUBRETA-
RAC.

CENIU VAŠU POSLOVNIŠTVO I BRIGU ZA MUI
ŠTERIJE I OVOGA PUTA ŽELIM DA VAU SE
NAJLEPŠE ZAHVALIM ZA OVO ŠTO STE MI PO
SLALI.

Oduševilo me je to što ste mi poslali
čitav komplet za potpunu izmenu za-
KOPČAVANJA NA ŠUBRETA RACU BEZ NAKVE
MATERIJALNE NADOBNADE.

Ostajem VAŠ VERNI POTROŠAČ
DRUGARSKI pozdrav
Đeković Gordana
ul. Milije Kirovića 4
N. VAROŠ

naša cena kwh in po svetu

Lepa gesta lepo mesto najde, poslovnost pa tudi.
Vedno smo veseli take pohvale.

EGS (elektrogospodarstvo Slovenije) ob podražitvi
električne energije s 1. ju-

lijem 1989 za okoli 60%
ter podražitvi 15. avgusta
in potrjenih podražitvah
1. oktobra ter 15. novem-
bra zagotavlja, da s tem
lovi rast cen industrijskih
proizvodov.

Kot argument navajajo
tabelo s primerjalno ana-
lizo naše cene KWH in po
svetu.

Pri tem je potreben ko-
mentar, da so to cene na
pragu distribucije – pre-
nosa, zato bi bila še za-
nimivejša primerjalna ana-
liza dejanske cene KWH,
ki jo plačujemo potroš-
niki.

Da bi bilo njihovo lov-
ljenje še uspešnejše, so se
odločili, da industriji v
toku obračunskega me-
seca po novem pošljejo
dva delna računa in ob
koncu meseca še poračun.

VINKO BLAŽIČ

PODATKI O CENAH ELEKTRIČNE ENERGIJE V NEKATERIH EVROPSKIH DRŽAVAH
IN V SLOVENIJI

DRŽAVA	CENE NA PRAGU PRENOSA ZA INDUSTRIJO ZA kwh			CENE NA PRAGU DISTRIBUCIJE ZA GOSPODINJSTVA ZA kwh		
	Nacional. valuta	Vrednosti v DEM	Vrednosti v din	Nacional. valuta	Vrednosti v DEM	Vrednosti v din
1	2	3	4	5	6	7
1. AVSTRIJA (SCH)	0,76	0,1081	958	1,55	0,2204	1.953
2. ZR NEMČIJA (DEM)	0,1497	0,1497	1.326	0,2574	0,2574	2.281
3. ITALIJA (LIT)	86,8	0,1192	1.056	140,0	0,1922	1.703
4. FRANCIJA (FF)	0,3027	0,0893	791	0,8140	0,2402	2.128
5. ŠVIČA (Šv.Fr.)	0,1211	0,1357	1.202	0,1490	0,1670	1.480
6. ŠPANIJA (Pts)	8,6308	0,1377	1.220	15,5673	0,2483	2.200
7. PORTUGALSKA (Esc.)	13,61	0,1641	1.454	17,5767	0,2119	1.878
8. V. BRITANIJA ()	0,0348	0,1109	983	0,0533	0,1699	1.505
9. GRČIJA (Drh)	8,4840	0,0995	882	11,9824	0,1406	1.246
10. BELGIJA (Fr.)	2,077	0,0987	875	5,448	0,2590	2.295
ARITMETIČNA SREDINA (1. do 10.)		0,1213	1.075		0,2107	1.867
SLOVENIJA (RAVEN CENE 1.7.1989)		0,0454	436		0,1563	1.546

OPOMBE: 1. Cene v tujih državah po cenah v letu 1988 (vir: podatkov: Zavod za tržna raziskovanja, Beograd
aprila 1989!)

2. Vse cene so preračunane v nemško marko (DEM) po razmerju med valutami 19.5.1989 (tečajna lista št. 96)

3. Cene preračunane v din/kwh po tečaju 30.6.1989

4. Cene v SR Sloveniji vzete po povišanju 1.7.1989

Ljubljana, 5.7. 1989

Pregled stopenj davkov in prispevkov iz OD po občinah

Zap. št.	Občina	Republ. davek iz osebnih dohodkov delavcev	Občinski davek iz OD delavcev	Skup. otr. varstva po domicilu	po de- lovnem mestu	Izob- raže- valna skup- nost	Skupnost social- nega skrbstva	Občinska kulturna skupnost	Občinska telesno- kulturna skupnost	Zdravst-vena skupnost za osnov. zdravst-veno varstvo SR Slo-venije	Skupnost pokojnin- skega in invalid- skega za- varo- vanja SR Slo-venije	Skupnost za za- poslo- vanje	Zbirna stopnja davkov in pri- spevkov po domi- cilu delavca (3+4+5+ +7+8+9+ +10)	Zbirna stopnja davkov in pri- spevkov po sede- žu iz- plačeval- cev OD (+6+11+ +12+13)	Zbirna stopnja po do- micilu za pri- pravnike
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.	Idrija	0,60	0,75	4,08	1,88	5,83	0,85	0,82	0,35	11,10	19,40	0,68	10,28	32,76	8,93
2.	Krško	0,60	0,75	1,75	2,67	+6,72	1,50	0,57	0,18	9,72	19,40	0,68	12,07	32,17	10,72
3.	Ljubljana Bežigrad	0,60	0,75	2,66	2,39	6,47	0,84	1,33	0,76	11,89	19,40	0,68	13,41	34,06	12,06
4.	Novo mesto	0,60	0,75	1,65	2,65	6,70	0,94	0,54	0,33	12,75	19,40	0,68	11,51	35,18	10,16
5.	Ptuj	0,60	0,75	1,18	2,27	6,00	1,20	0,72	0,32	11,30	19,40	0,68	10,77	33,35	9,42
6.	Trebnje	0,60	0,75	1,10	2,27	6,00	1,00	0,40	0,20	11,55	19,40	0,68	10,05	33,60	8,70

se nam je posvetilo?

Pet odstotkov dela v opisu del in nalog **Vinka Blažiča**, inženirja elektrotehnike, zajemajo naloge v zvezi s spremljanjem energertike in elektrike pri nas. On sam pa je temu področju posvetil veliko več pozornosti. Skupaj s strokovnimi ekipami v tozdih je bilo tako v enem samem mesecu prihranjenega Labodu precej denarja, v višini 13.000 mark. Pa začnimo na začetku:

»Mesečni stroški plačila električne energije so sestavljeni iz dveh osnovnih postavk: konične moči (KW) in porabe električne energije (KWh). Slednja je dejanska poraba. Konična moč je po definiciji maksimalna srednja moč 15 minut trajajoče periode v preteklem mesecu. Pri neenakomernih obremenitvah (konicah) dosežejo stroški za plačilo konične moči tudi do

70-odstotkov skupnih stroškov plačila električne energije za pretekli mesec. Če delamo v juliju, ko imajo tozdi letni dopust, le nekaj dni in v njih dosežemo 15-minutno konično obremenjenost, povzročimo s tem 70 % stroška, doseženega za porabo elektrike v polnih mesecih,« razlaga Vinko Blažič.

Sam se je že leta 1985 lotil tega področja in začrtal nekaj ukrepov kratkoročnega, srednjeročnega in dolgoročnega značaja. Med kratkoročnimi ukrepi je ureditev odjema električne energije, o čemer smo že pisali. Če se na kratko spomnimo, je šlo za vprašanje, kako so posamezni tozdi priključeni na električno omrežje, v kateri odjemni skupini so, kar pogojuje plačilne pogoje.

Drugi ukrep je bil ureditev kvalitete odjema (jalova moč). Tudi ta naloga

Vinko Blažič: »S strokovnimi ekipami po tozdih nam je uspelo obrzdati znesek plačila električne energije v našem dopustniškem mesecu. Kontroliranje odjema konične moči je velikega pomena.«

je bila urejena v večini tozdov, čeprav je za oba ukrepa treba dodati, da nista trajno rešena, saj to področje zahteva stalno spremljanje.

O tretjem ukrepu pa teče beseda danes: to so konične obremenitve. Na osnovi spremljanja konične energije je Vinko Blažič že lani prišel do osupljivega podatka. Spoznal je, da tudi v času letnega dopusta, ko delamo le nekaj dni v mesecu, plačujemo 70 odstotkov siceršnjega zneska električne energije. Po predpisih Elektro gospodarstva Slovenije velja pogoj, da več kot 15 minutni doseg konične moči pomeni »skok« v cenzus plačila 70% siceršnjega zneska. Vinko je začel razmišljati, kako se temu absurdu izogniti in plačati le dejansko porabo.

V tistih dneh julija, ko so tozdi delali, je bilo treba načrtno spremljati prejetje konične moči. Vprašanje razporeditve te odločilno vpliva na znesek. Da bi lahko plačali le dejansko porabo elektrike, bi morali imeti poseben dogovor in pa drage merilne aparature, ki so zanimivejše za tiste delovne organizacije, kjer so večja in pogostejša nihanja odjema. O tem so tekli pogovori tako na območnih elektro skupnostih kot tudi na republiški. Izračun je tako pokazal, kje se v teh nekaj dneh splača proizvajati lastno električno energijo z agregati in kje je treba porabo

električne energije uravnati kako drugače. Torej, kje prihraniti, da bi s tem več dobili kot izgubili. In rezultati so tu:

Prihranki po tozdih:

	din
Delta	60,000.000
Ločna	62,000.000
Libna	34,000.000
Temenica	21,000.000

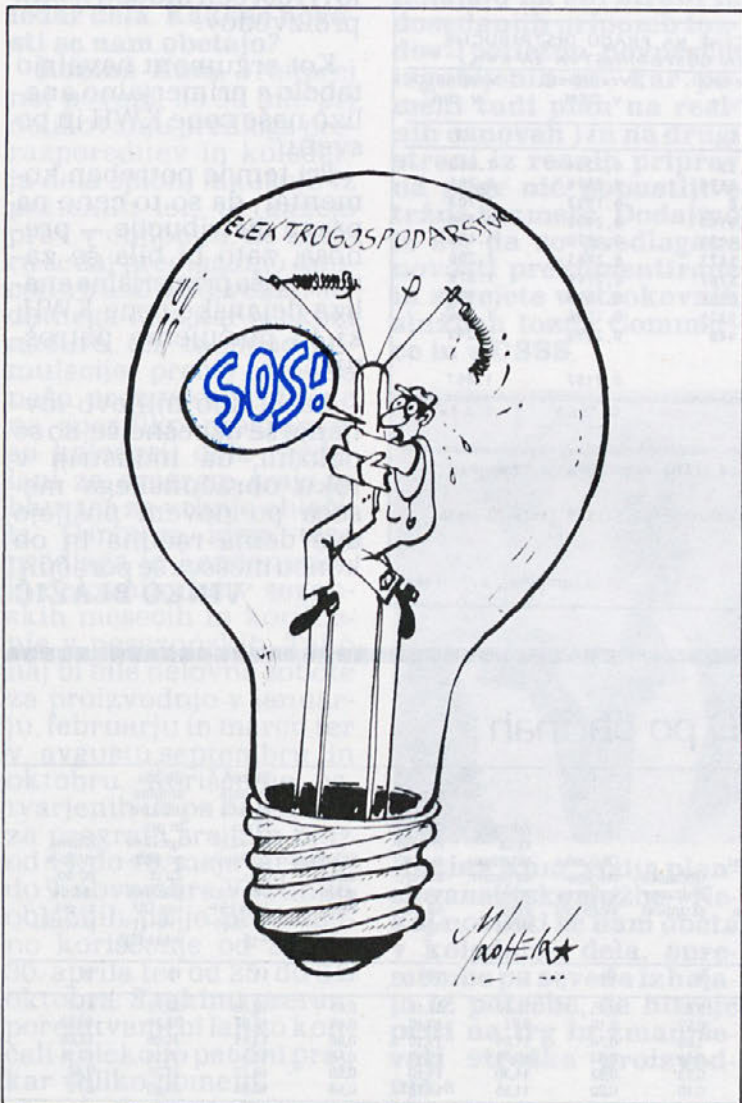
Akcije v Tip-Topu in Zali ni bilo moč izpeljati zaradi rednih tehnično-tehnoloških omejitev.

»Poleg drugih okoliščin, ki so omogočile te rezultate, je treba omeniti ugodno planiranje letnega dopusta (v enem mesecu) ter, razen redkih izjem, veliko podporo tozdov. Tu velja še posebej izpostaviti Delto s svojim vodstvom in vzdrževalno ekipo, ki je dosledno izvajala reduciranje in proizvajala lastno električno energijo,« je v poročilu zapisal Vinko Blažič.

V bodoče bo treba tudi zato posvetiti spremljanju električne energije več pozornosti. Vinko razmišlja o proizvodni pari, ki je draga in ki daje našim tozdom podobo parnikov, pa še o čem. »Samo skupaj z ekipami po tozdih bomo lahko še naprej dosegali uspehe. Vesel sem, da sem v večini naletel na razumevanje, saj brez akcije tudi moje ugotovitve ne bi nič pomenile.«

Res pa je tudi, da brez Vinkove vztrajnosti in zagnanosti temu strošku še ne bi prišli do dna. Torej, lep primer za nagrajevanje po delu in po rezultatih dela.

Lj

kako projektirati obveščanje v podjetju

Predstavljamo mnenja dr. Andreja Berdena o vlogi obveščanja v združenem delu in njegovi poziciji v tržnem gospodarstvu. Z zakonom o podjetjih se spreminjajo nekatere do sedaj samoupravne relacije, kar postavlja številna vprašanja o samostojnosti in odgovornosti obveščanja v združenem delu v bodoče. O teh zapletenih in odgovornih vprašanjih govori sestavek dr. Berdena, ki ga velja prebrati in razmisliti tudi o položaju obveščanja v Labodu in o vlogi in organiziranosti tega v bodoče.

Kvalificirano, tj. resnično, popolno, pravočasno itd., obveščanje je predpogoj avtentičnemu (resničnemu) samoupravljanju. Kljub tej nesporni ugotovitvi je nesporno tudi dejstvo, da si je obveščanje v organizacijah združenega dela le težko utiralo pot. Njegova usoda je bila večinoma odvisna od dobre volje poslovodnih organov. Enako je bilo z usodo novinarjev in organizatorjev obveščanja v organizacijah. Morali so prebijati led in se za svoj status pogajati tudi s svojimi profesionalnimi kolegi.

Ko se je zdelo, da so stvari, vsaj kar se obveščanja tiče, pričele iti svojo načrtano pot, je padla maska z distributivnega samoupravljanja, tj. takega samoupravljanja, kjer delavci samoupravljajo, le kadar in v obsegu, kot jim ga dopusti država. Pluralizem lastnin je narekoval pluralizem organizacijskih oblik in sprejetje zakona o podjetjih, v katerem pa se zdi, da je samoupravljanje glede na lastninsko obliko podjetja zgolj peto in štem nepotrebno kolo. Če je in kolikor je ta naša ugotovitev pravilna, potem se postavlja vprašanje kompatibilnosti z ureditvami razvitega sveta, kateremu bi se tako radi približali in v katerem pomenita težnji po samoupravljanju

in obveščanju delavcev v podjetju, oblikovani kot posebni novi pravici, razlog za transformacijo delovnega prava. Pravica do informiranja se oblikuje torej kot nova delovnopravna pravica, ki spreminja naravo novega, na visokih tehnologijah zasnovanega produkcijskega procesa. Za ta proces je zlasti značilno, da nista produkcijska faktorja le kapital in delo, temveč postajata to tudi znanje in poslovodenje. V tem trenutku lastnina produkcijskih sredstev izgubi na pomenu, v ospredje stopajo nove vrednote in med njimi zlasti zadovoljen delavec z občutkom pripadnosti organizaciji, v kateri dela. Organizacijo pa lahko čuti kot svojo le informiran delavec. Le tak je lahko ustvarjal in preneha biti številka za tekočim trakom.

Preobrazba delovne organizacije v podjetje zahteva predvsem spremem-

be miselnosti, in to na vseh ravneh. V vsakem ob novooblikovanih podjetjih, ne glede na lastninsko strukturo, bo potrebno projektirati ustrezen sistem obveščanja.

To bo lahko za manjša podjetja ustno, za večja pa bo potrebno izdelati sistem, v katerem bomo kombinirali različna informacijska sredstva. Pomembno je, da gre sistem obveščanja, za katerega morajo veljati določena pravila, ne pa dobra volja poslovodstva, kar bi bilo mogoče sklepati na povsem neopredeljen 67. člen zakona o podjetjih. S tako ureditvijo, kot jo na področju obveščanja uvaža ta člen, smo daleč za ureditvami v sistemih, po katerih bi se tako radi zgedovali. Gre predvsem za dve stvari. Prvič, katere so tiste informacije, ki morajo biti v podjetju obvezno objavljene, in kdaj, v kakšnih rokih ter kako? Tu bi morala veljati striktna in obvezna pravila. Podjetje naj v statusu ali drugem samoupravnem splošem aktu določi tisto, kar je več, več od tega, kar je obvezno. In drugič, jasno je potrebno določiti status osebe, ki vodi obveščanja v podjet-

ju. Obveščanje je namreč dejavnost, ki je brez samostojnosti (neodvisnosti) ni mogoče organizirati iznad nivoja agitpropa. Za družbena podjetja je nesporno, da se ohranja sistem samoupravljanja. To samoupravljanje bo res omejeno na področja, za razliko od preteklega obdobja, kjer naj bi samoupravljali o vsem, v resnici pa o ničemer, vsako samoupravljanje pa potrebuje kvalificirano informacijo kot svoj predpogoj. Glede statusa vodje obveščanja so možne različne rešitve, ki pa morajo vse rzičistiti predvsem vprašanje odgovornosti tega vodje. Komu in kdaj namreč odgovarja? Gre za silno zapleteno vprašanje, saj tak vodja ne more biti z organizacijo, v kateri deluje, povsem nepovezan, prevelika odvisnost pa zopet ni v korist kvalificiranega samoupravljanja, nasprotno, popolna odvisnost vse pretvarja zopet v farso.

Za začetek bi morali uporabiti kakšen referenčni model iz razvitega sveta. Tega pa potem ob kreativni uporabi in maksimalni pravni zaščiti prilagoditi našim željam, potrebam in možnostim.

dr. Andrej Berden

Lokacijska razdrobljenost Labodovih tozdvov narekuje organizacijo obveščanja na dveh osnovah — na ravni delovne organizacije in na ravni tozda, kjer je pretok specifičnih, tozdu in kraju lastnih vsebin. Zato je skrb obveščanja v tozdu velikega pomena, in vsi, ki so odgovorni za pretok informacij, od direktorja, preko poslovnega sekretarja do nosilcev funkcij DPO imajo tudi na tem področju veliko dela. Poleg žive besede pa je prav oglasna deska zelo odmevna. Posnetek je iz Temenice.

deltini pogledi

Strokovni tim v Delti je obravnaval drugi osnutek statuta in predlogov reorganizacije podjetja. Sejo je vodil v.d. direktorja **Franc Kranjc**. Razprava je bila živahna in kritična. Povzemamo najbolj poudarjena mnenja:

Najprej so razpravljalci opozorili na pomanjkljivost gradiva, ki predstavlja le osnutek statuta in predlog reorganizacije, ne pa tudi predloga notranje organiziranosti, ki bi pokazal, kaj bo tozid v bodoče imel pod svojo streho in česa ne.

Sicer pa je bila prva pripomba, če gremo po osnutku statuta, vezana na **ime**. Že na prvi osnutek je bilo dano mnenje, da temeljna ekonomska enota ni ime, ki bi ustrezalo tozdom, sploh pa ne Delti, ki šteje prek 600 zaposlenih. Zato delavci Delte vztrajajo pri imenu **tovarna**.

Delavski svet podjetja je organ upravljanja, ki nosi za svoje odločitve vse odgovornosti. Zato za sestavo tega organa ne bi smel veljati noben drug ključ kot ključ **strokovnosti**. O usodnih odločitvah ne morejo odločati

delegati »kar tako«. To je stvar stroke, če hočemo uveljaviti tudi odgovornost.

Sicer pa je bila **odgovornost** v razpravi največkrat omenjena in najbolj poudarjena beseda. Kako doseči avtomatizem odgovornosti, ki naj bi bil pogojen le z doseženimi rezultati dela, ne pa, da je treba odgovornost, kljub slabim rezultatom, šele ugotavljati in uveljavljati.

Kako je z **možnostjo odcepitve**? Ta mora biti, po mnenju Delte, dana; če bo podjetje dobro poslovalo, je seveda nihče ne bo uveljavljal. Vendar pa onemogočanje te možnosti sproža sumničenje in vprašanja. Zdi se, da izključitev te možnosti postavlja v prvo vrsto prisilo, ki pa je močno zaviralna sila. Zato je treba vprašanje možnosti odcepitve v osnutku statuta dobro razdelati. Tudi zato mora priti do izraza pravi princip **dohodkovne motiviranosti**. Med ponujema dvema variantama so se v Delti v celoti zavzeli za drugo, to je za **enotno vrednost minute v programu**. Tako bi se

odrazilo tudi dvoizmenjsko delo, preračunano število režije, ekonomičnost itd. Nujno je ponuditi prave motive za odgovornejšo obnašanje sedanjega tozda. V Delti je namreč prav kričeč primer, kako se tozdu »ne splača« vlagati v razvoj. S svojim denarjem so kupili avtomat za izdelavo rokavnega razporka. Nova pridobitev je za polovico zmanjšala čas izdelave in izboljšala kvaliteto. No, čas izdelave je bil zakaj popravljen na dejanski doseg, torej za polovico je bil znižan. Zato se sprašujejo, kaj ima tozid od tega vlaganja in od podobnih prizadevanj, če ob vsakem novem koraku le izgubljajo.

S statutom je močno povezana reorganizacija. Precej pripomb je na ne-

enoten pristop k racionalizaciji zaposlovanja, saj ni videti obljubljenega zniževanja režije, oziroma se tega vprašanja še niso lotili vsi tisti, ki bi imeli kaj racionalizirati. Veliko nelogičnosti pa so v Delti zasledili pri zahtevanih stopnjah izobrazbe. Nelogična so razmerja pri izobrazbi za tehnologa tozda in tehnologa v pripravi dela, za kontrolorja v tozdu in v centralni službi kontrole kvalitete, pa gotovo še kje. Zato so bojazni, da je tudi ta osnutek pisan na kožo sedanji zasedenosti. Reorganizacija mora biti uprta v bodočnost, zato morajo biti tako zastavljene tudi zahtevnosti. Poudarili so, da je treba nagraditi ljudi, ki sedaj opravljajo bolj zahtevna dela, seveda, če delajo dobro, toda za tiste, ki jih bodo nadomestili, je treba postaviti ustrezno stopnjo izobrazbe.

Lj.

hranilnica v libni

Ko smo v Labodu začeli z lastno hranilno službo, je bila ta ideja v različnih tozidih različno sprejeta, pretežno pa vendarle z odobravanjem. Število varčevalcev se je stalno večalo, ljudje pa so bili vse

bolj zadovoljni. V **Libni**, ki ima v sosednjih delovnih organizacijah precejšnjo konkurenco na tem področju, je bilo na začetku malo vlagateljev. Samo tretjina zaposlenih se je odločila za varčevanje v Labodovi hranilnici. Zato so predstavniki Libne stalno opozarjali na nujnost ugodnejših pogojev, še posebno na mesečni pripis obresti. No, kot vemo, je tudi to sedaj izpeljano, v zadovoljstvo vseh Labodovih varčevalcev. In kako je sedaj s številom varčevalcev v Libni? Bliizu sto odstotkov zaposlenih že varčuje in tudi mnogi svoji odpirajo hranilne knjižice pri nas. Kako je prišlo do spremembe? **Majda Kerin**, ki dela v hranilnici Libne, meni, da je k temu veliko pripomogla kadrovska ureditev. »Sprva je delala hranilnica le dvakrat tedensko po dve uri, kar je veliko premalo. Sedaj dela v hranilnici cel človek in to se močno pozna pri odzivu. Zelo ugodno pa je odjeknila tudi odločitev, da speljemo poslovanje tudi prek pošte. Tako re-

Sestanek strokovnega kolegija v Delti, na katerem je sodeloval tudi direktor DSSS, Andrej Kirm.

Majda Kerin — hranilnica v Libni: »V zadnjih mesecih se je število varčevalcev močno povečalo.«

koč v dveh mesecih se je število varčevalcev občutno dvignilo.

Majda je tudi povedala, da so se sprva odločali varčevalci za vsega 10 % osebnega dohodka, sedaj pa se odločajo, da že celo plačo dobivajo na hranilno knjižico. »Mislim, da je velikega pomena stalno delovanje hranilnice. V vsakem trenutku mora varčevalec dobiti odgovor. Vprašanj pa je veliko, saj smo ljudje pri denarju natančni. Delavke, ki so na bolniški ali na porodniškem dopustu, nimajo dovolj informacij. Včasih se varčevalci ne znajdejo pri naših pologih, saj niso seznanjeni, na primer, kolikšen delež regresa je knjižen na knjižico, kolikšen delež poročila in podobno. Torej še več obveščanja je potrebna,

Irena Kelhar, brigadirka krojenja v Libni se je že ob ustanovitvi hranilnice v Libni zavzemala za to, da se čim več delavk vključi v to obliko varčevanja — v dobro posamezniku in nam vsem.

da ne bo nejasnosti,« razmišlja Majda Kerin.

Krojilnica Libne je bila že na samem začetku v celoti vključena v Labodovo hranilnico. Zasluge za to gredo brigadirki **Ireni Kelhar**. »Veliko pomeni, če lahko denarne zadeve urejaš kar v službi, saj vsi vemno, da je čas zlato. Poleg tega nam je hranilnica v Labodu ponujala lepe obresti in zato sem se potrudila in celi brigadi razložila, da je varčevanje v taki obliki dobro za vsakega posameznika in za delovno organizacijo. Zadovoljne so, saj vsi čutimo prednosti naše hranilnice. Nerodno je le za tiste, ki prejema osebni dohodek na tekoči račun.«

čestitke tako in drugače

V Tip — topu so se odločili, da ob rojstnih dnevih ne bodo več podeljevali čestitk. Več razlogov imajo za tako odločitev. **Angelca Blatnik**, v. d. direktorja, je pojasnila, da so praznovanja rojstnih dni tako rekoč prarastla v »obveznost«. S tem, da je delavka dobila čestitko, je bil njen osebni praznik javno razglašen. Rojstni dan pa je intimen praznik in človek se naj sam odloči, s kom ga bo praznoval. Praznovanja, za katera so slavljenci trošili veliko denarja, so začela motiti tudi delovno disciplino. Zato so se odločili, da prenehajo s praznovanji, sploh pa s takimi, ki so vključevala tudi alkohol. Obeleževali bodo le 50. obletnice, poroke in upokojitve, ostalih praznikov pa ne. Končno, pravijo, niso mogli zagotoviti vsem enak pristop, saj so nekateri zaposleni praznovali med dopusti, prazniki. V takih primerih bi morali čestitke pošiljati na domove, še posebne pozornosti pa bi bili ob svojem prazniku veseli bolni. Toda, ni časa za tako spremljanje rojstnih dni in zato so se čestitkam raje odpovedali.

Irena Novak, vodja kuhinje: »Tudi za sina sem odprla knjižico pri nas, ker vidim precejšnje ugodnosti v naši hranilnici. Imamo lepe obresti, denar lahko dvigam v službi ali na pošti, kar je vse zelo ugodno. Mislim, da večina zaposlenih hrani denar v tej obliki, res pa je, da ob majhnih plačah težko kaj več puščamo na knjižici. Nizki prejemki so tudi vzrok, da tistih nekaj, ki prejema plačo na tekoči račun, zneska ne morejo deliti na dva dela in tako imajo raje vse na računu. V kuhinji tri dobivamo plačo na Labodovo hranilno knjižico, tri pa na tekoči račun, zato razumem njihov položaj. Majhen denar je pač težko deliti.«

Podobna odločitev je padla v **Libni**. **Edo Komo-**

zožan pojem inovativnosti

Sodobno gospodarstvo lahko predstavimo kot pet soodvisnih sestavin. Eno je sodobno, se pravi inovativno poslovanje, drugo je sodobna, se pravi ustvarjalna demokracija, tretje trg, ki ne pomeni zgolj prostora ponudbe in povpraševanja in cene, ampak pomeni prerazporeditev oblasti od rutinerjev na ustvarjalce, četrto je pojmovanje, da je inovacija vsaka koristna novost - Jugoslavija je ta pojem zelo omejila in nanj skoraj pozabila - peto, tisto, kar vse to povezuje, je podjetništvo, ki ni vezano na lastništvo, ampak na uveljavljanje ustvarjalnosti. Takšno podjetništvo potrebuje tudi upravljanje, ki se briga za tekoče zadeve in za aktiviranje ljudi na osnovi ustvarjalnega sodelovanja. Od tega smo v Jugoslaviji še daleč, zato se danes o podjetništvu veliko govori, hkrati pa z veliko muko pripravljamo posvetovanje ob dnevu inovatorjev na temo »Podjetništvo in notranje podjetništvo.« Ni namreč veliko avtorjev, ki bi o tem lahko veliko povedali, vprašanje pa je tudi, ali bo dovolj udeležencev, ki bodo temu prisluhnili zares in ne samo na videz...« meni dr. Matjaž Mulej.

Iz Dela

čar, direktor tozda, je sam dal pobudo za skupno čestitko. V lepo urejeni vitrini s šopkom cvetja in stihom je seznam vseh, ki v tekočem mesecu praznujejo rojstni dan, seveda brez letnice, saj gre predvsem za ženske. Ob taki pozornosti delavke ne pogrešajo osebnih čestitk. Direktor pravi, da ga je na to odločitev napeljalo dejstvo, da ni mogel vsem delavkam sam izročiti čestitko. Njegove obveznosti, službene odsotnosti in podobno so mu onemogočale, da bi dosledno spremljal rojstne dneve zaposlenih. Odstopanja pa si noče dovoliti.

V Zali so veseli nove pridobitve — fiksirne preše. Skrajšala jim je čas na tej operaciji, porabi pa tudi manj energije, kot je prejšnja preša.

Kar lep kupček posebnih pisarij se je že nabralo, ki naj služijo kot primer, kako malo imamo posluha za jezik in obliko v naših dopisih. Ko skušaš raziskati, kdo je avtor grobih napak in neuglednega dopisa, je vedno več izgovorov, ki sežejo globoko v verigo. Naj je nekdo dal pisni koncept, ga drugi razširil, tretji narekoval, četrti tipkal. »Vedeti bi morali, da je tako interni kot eksterni dopis naše ogledalo. Prečrtane besede, slabi odtisi, popravki itd., ne bi smeli biti na dopisu, saj gre ponavadi za krajše besedilo, ki ga ne bi bilo težko še enkrat prepisati. Še bolj žalostno pa je, če so v besedilu grobe pravopisne in slovnične napake, ki kriče opozarjajo na zelo nizko jezikovno kulturo oziroma na zelo nizko znanje slovenskega jezika in podcenjevanje tega znanja. Veliko primerov je, ko je skupaj pisano »nemoremo, nebomo...«, ko so izrazi le pol slovenski oziroma le spominjajo na naš jezik, ko pasivna oblika priča, da se je jezikovni razvoj avtorja ustavil nekje v petdesetih letih in zaradi bolj poslovnega zvena uporablja, namesto »iščemo možnosti«, »išče se množnost« (torej sama sebe ne najde).

Podobno je pri dopisih, ki jih pošiljamo v srbohrvaškem jeziku. Ponovno gre za polovičarstvo, ki ni ne slovenski ne srbohrvaški jezik. Prehitro smo zadovoljni, ker nimamo posluha za jezik. Vendar s tem, kar se nam zdi — ob pomankljivi izobrazbi, slabi bralni kulturi in nizki stopnji kulture sploh — nič kaj pomembno, zgubljam na ugledu. Še več, občutljivega naslovnika zna slabo in neestetsko napisan dopis odvrniti od nas.

zala sredi velikih obveznosti

Sprvim jesenskim dnevom so v Zali zaključili kolekcijo za izvoz v Italijo in Nemčijo. Predvsem italijanski partner je bil z našo kvaliteto zelo zadovoljen. Kako pa delavke z njihovim delom? Nalogi so bili majhni in zelo zahtevni, zato je to delo pomenilo veliko obremenitev za delavke Zale, saj so dnevno menjavale tudi po štiri naloge. Za v bodoče je dogovorjeno delo za večje delovne naloge, kar bo gotovo olajšalo psihične pritiske v proizvodnji tega tozda.

Pred Zalo je mesec dela za domači trg, za katerega so prejeli celo nad 100-odstotne obveznosti. Zavedajo se, da nas domači trg hrani, zato so ugriznili tudi v to kislo jabolko. Po predelanih modelih za domači trg pa se v proizvodnjo Zale vrača izvoz.

CVETKA HRIB

ROMANA TRPIN

naša mnenja o ... tem, kako živijo naši otroci, kaj jim lahko nudimo, kaj bi bilo treba storiti

Marija Čepin, poslovna sekretarka Libne: »Sama imam majhnega otroka, pa tudi iz pogovora z delavkami spoznavam mnoge stiske. Eno večjih predstavlja varstvo. Težko je dobiti vrtec, pa še ta dela le prvo soboto v mesecu, Libna pa ima delov-

no še marsikatero drugo soboto. Varstva za otroka pa delavka v teh primerih nima. Če je otrok bolan, čakaš in čakaš pri zdravnikih, tudi po celo dopoldne. Tu bi bilo treba uvesti več reda in hitrejši pretok, prav tako pri zdravniških obiskih na domu

MARIJA ČEPIN

JOŽE BRAČIČ

— reakcije so prepočasne. Torej pričakujemo več poslušnosti v občini, več pozornosti vprašanju varstva in zdravstva otrok. Sicer pa bi moral Labod, kot ženski kolektiv, intenzivneje sodelovati pri razreševanju mnogih vprašanj v zvezi z materinstvom in z zaskrbljujočim padanjem natalitete v Sloveniji. Slišati je sicer za neko komisijo, ki pripravlja ukrepe. Po zgledu mnogih držav, ki so uspele zvišati nataliteto, bi morali podaljšati porodniški stalež, omogočiti finančne stimulacije, omogočiti druge pomoči in zagotoviti primeren nivo varstva, zdravstva, šolstva...«

Bojana Grilc, administratorka Libna: »Razmišljam o mali šoli, ki kaj hitro po uvodnih igrah postavi pet let starega otroka pred obveznosti. Vsak dan domača naloga, stalno neke obveze. Prekratko dobo so naši otroci z igračami, prehitro morajo postati odrasli.«

Marica Žohar, vodja skladišča Libna: »Imam študenta — bruca. Večji so otroci, večji so stroški, in sprašujem se, kako lahko šolajo svoje otroke tisti, ki imajo številčnejše družine in manjše dohodke. Soba v Ljubljani je 100 mark, kje je še ostalo. Cenzusi za pomoč pa so tako nizki, da so zares na meji preživetja. Vendar sem lahko zadovoljna, da je fant priden, da sem s oba sploh lahko dobila, da imamo dve plači, ki nista najnižji, čeprav se bo velik delež stekal v Ljubljano.«

Jože Bračič, DSSS: »Osnovna žalost v našem odnosu do otrok je v tem, da imamo starši za njih premalo časa. Vse drugo se zdi pomembnejše. Včasih je bil to boj za prestiž, pri mnogih je danes to boj za preživetje. Dopoldne so otroci v vrtcih, popoldne so sami s seboj. Otrok pa potrebuje veliko več kot vzgojo po enem vzorcu, kakršno jim lahko nudi vrtec, in znanje, kakršno jim da TV, saj otrok potrebuje pozornost, čas, potrebuje predvsem mamo in očeta, da bi prisluhnil njemu samemu. Skratka, premalo se z njimi ukvarjamo.«

Majda Gregorčič, Temenica: »Ko razmišljam, kaj lahko nudim mojima otrokoma, je v ospredju predvsem skrb, kaj bo, kakšen poklic jima lahko svetujem, kaj bo z zaposlitvijo. Imam pridno hčerko, ki se lepo uči in z njo nimam težav, s sinom, ki je mlajši, pa moram zelo veliko delati in sedeti ob njegovem učenju. Veliko časa je treba posvetiti otrokom in jih pripraviti na življenje, ki ni lahko.«

MAJDA GREGORČIČ

Cvetka Hrib, Temenica:

»Sem samohranilka in zato je razumljivo, da moji dvanajstletni hčerki težko omogočim kaj več od najnujnejšega, pa še to je vse težje. Živiva v bloku, naše plače pa so tako vsem znane. Sama ji marsikaj zašijem, pri hrani sva kar se da skromni, saj je za naju že sadje predrago. Bojim pa se, kaj še bo. Otrok razume najino težko situacijo. Torej nič radostnega ne morem povedati.«

Vinko Blažič, razvojna služba Ljubljana: »Imam dva otroke, ki sta v vrtcu. Zadovoljen sem, ker je otrokom zares veliko nudenega poleg igre in malo učenja, ki je spontano in ne nasilno, so hodili na kopališče, tudi lutkovno gledališke predstave si včasih ogledajo. Moti me le to, da je vse seveda naravnano na povprečje, so pa posamezniki, ki izstopajo. Vse povedano velja za določeni vrtec, zato se je treba vprašati, kaj pa otroci iz manjših krajev, revnejših predelov kaj jim lahko nudi družba, kako je za njih poskrbljeno.«

Romana Trpin, poslovna sekretarka tozda Commerce: »Našim otrokom tudi lastni zgled pomeni mnogo manj, kot je pomenil nekoč. Močnejši so mediji (televizija, film, časopisi...) in družba. Zato je potrebno vložiti v vzgojo veliko več naporov kot nekdanj. Žalostno pa je tudi spoznanje, da jim kljub najboljši volji ne moremo obljubiti boljšega, humanejšega, lepšega, bolj zdravega sveta. Že zdaj je vsa narava okužena in izprani so odnosi med ljudmi.«

Silva Puhar, šivilija, Delta: »Otroka je treba ceniti, mu zaupati, mu ponuditi roko v stiski, ki pri otrocih današnjega časa niso tako redke. Otroci zaupajo staršem in ne smemo jih razočarati zaradi trenutne preutrujenosti, skrbi. Mislim, da bi morali več razmišljati o vzgoji, tu ni dovolj le množica nasvetov, tu ni izgovor denarna stiska, časovna stiska, tu bi morala biti le ljubezen in odgovornost. Kajti imeti otroka je velika odgovornost, tako velika, kot je velika radost ob otroku.«

SILVA PUHAR

zanimivost s pripisom

Počitnice za nekadilce

Zahodnonemška podružnica ameriške družbe Atari je obljubila šest dni dodatnega dopusta vsem zaposlenim, ki ne kadijo. To je prvi tak ukrep v ZRN in sprejeli so ga zato, da ne bi prizadeli delavcev, ki ne kadijo. Kadilci imajo namreč določen poseben prostor in čas (od 10. do 11. in od 15. do 16. ure), ko lahko zadovoljijo svoje kadilske potrebe. Kot so izračunali pri Atariju, kadilec tako zapravi pol delovnega dne na mesec, medtem ko njihovi tovariši, ki ne kadijo, delajo.

Neverjetno, kako uspešen je bil ta ukrep! Kar 70 odstotkov kadilcev se je brž odpovedalo kajenju na delovnem mestu.

P.S. Torej ni dovolj le sklep o prepovedi — treba je najti močnejšo motivacijo.

obvestilo

Limit za nakup naših izdelkov s 40-odstotnim popustom je zvišan na 30 milijonov dinarjev (3 stare milijarde). Nakup s kartico lahko uveljavite tudi ob posojilu. To je na štiriobročno odplačevanje, s tem, da 30 odstotkov zneska plačate takoj, ostali del zneska pa v naslednjih treh obrokih z veljavno mesečno obrestno mero.

za renesanso vodenja

Kako nagraditi boljše!

Najmanj stimulatívna in najnevarnejša za zdrave ustvarjalne sile je siva povprečnost. Če ta velja na področju nagrajevanja, je še toliko bolj zaviralna za tiste pridne, inovativne, prizadevne. Toda, ker takih ni kaj dosti, še vedno prevladuje siva povprečnost. Pa vendarle bo treba začeti z diferenciranim sistemom nagrajevanja, so ugotovili tudi člani poslovnega odbora, ko so razpravljali o ponujeni novi metodi individualne ocene. Z njo naj bi rehabilitirali vodnje v Labodu, ki je potrebno svoje obnove. In kako naj vodja karkoli zahteva, če nima v rokah orodja, da to stimulira. Ideje so vsi tozdi lepo sprejeli, na samo metodo pa so imeli nekaj pripomb. Poleg tistih splošnih, da ni jasne meje, ki bi onemogočila ali samovoljo vodje ali vrnitev v uravnolovko, je bilo že nekaj konkretnih razmišljanj. Kako pa nagraditi na primer brigadirko, ki ima malo delavk in se mora toliko bolj prizadevati, pa seveda še ne more doseči zelenega rezultata. In obratno - brigada s polno zasedbo in enostavnejšim delom bo lažje dosegala rezultate in brigadirka bo bolje nagrajena. Kaj kaže primer v skladiščih - preveč je delavcev, vsi pa ustvarjajo skupen fond za diferencirano nagrajevanje, hkrati pa že s presežkom delovne sile ta služba zajeda v naš dohodek. Torej v minusu je težko iskati plus.

Razprava je tekla precej živahno, saj končno vsi čutimo, da je treba izpeljati stimulatívnejši način nagrajevanja, hkrati pa so vsi tudi ugotavljali, da so nam to ponujale in omogočale že dosedanje

metode. Toda individualna ocena, ki jo je potrjevala komisija, se je izrodila, ker je bilo konec koncev v večini primerov vse izpeljano tako, da je »vsak enkrat prišel na svoj račun«. Sedanji sistem nam omogoča 20% OD v plus in minus, pa deluje nekam sramežljivo in je bolj izjema kot pravilo. Predlagan nov sistem individualne uspešnosti izhaja iz ocene nadrejenega, zato skriva v sebi tudi nekaj nevarnosti. Kako deliti, da se ne boš nikomur zameril, kako zagotoviti pravično delitev? So vsi, ki naj bi bili postavljeni v funkcijo odrejevalca višine stimulatívne dela, dovolj zreli za ta korak?! Radi se sklicujemo na zahod, kjer tak sistem velja in kjer so plače tajnost. Toda tak sistem najprej zahteva odgovorne in zrele ljudi in ob njih še natančne kriterije ter predvsem — poslovno miselnost!

Pri nas pa — to si moramo priznati, kot je poudaril eden od razpravljalcev — tega še ne znamo preiti. Še vedno so aktualne in vplivne take in drugačne vezi, simpatije in antipatije, ki gredo prek vseh meja. Zato se je bati, da bi individualna ocena zaenkrat prinesla več jeze kot koristi.

Toda spremembe so nujne in ne smemo z njimi odlašati. Treba bo nagraditi pridnega (to pa ni isto kot poslušnega), ustvarjalnega (to je nasprotje od vodljivega!), boljšega, ne glede na to, ali nam je pri srcu ali ne, ali se bomo s tem zamerili večini, ki je v povprečju ali celo pod. Za kaj takega pa bo treba najprej rehabilitirati znanje in odgovornost tistih, ki bodo ocenjevali, da bo lahko tudi vodenje doživelo svojo renesanso.

Za spomin na svečan trenutek — direktorica in poslovna sekretarka tozda Temenica z najboljšo samoupravljalcko, Marijo Zidar.

pregledna rampa z lastnimi močmi

S 1. oktobrom je z zakonom obvezen pregled tovornih vozil pred vsako vožnjo. Kaj bi to pomenilo za našo transportno službo, si lahko predstavljamo, če bi te obvezne preventivne preglede opravljali pri pooblaščenih delovnih organizacijah. Brez prave opreme in primerne prostora, pa doma take preglede, za katerimi mora biti podpis odgovorne osebe, težko oziroma kar ne bi mogli opravljati. Zato so šoferji s skupnimi močmi začeli dela za pregledno rampo.

Ideja ni nova, saj je vodja transporta že pred leti opozarjal na možnosti in potrebe lastne delavnice. Na to so ga napeljali tudi naraščajoči stroški popravil in rednih servisov naših tovornjakov in kombijev. Povprečno naredi eno od teh vozil 70.000 kilometrov na leto, obvezen servis pa je med 6000 in 7000 kilometri. Torej desetkrat na leto je eno vozilo na servisu, imamo pa jih 18. V ceni, ki jo plačamo za tak pregled je 60 odstotkov vrednoteno delo, 40 odstotkov pa vgrajeni deli, ob katerih nam serviser zaračunava še 18 odstotkov za stroške nabave. Torej bi doma prihranili kar lep kupček denarja z lastno delavni-

co, če je zadnji račun za servis znašal 700.000 din (400.000 delo in 300.000 material).

Tako je prihajajoči zakon pospešil tisto, za kar so se šoferji že leta nazaj sami prizadevali. Kot rečeno, so »pljunili v roke« in začeli z deli. Odkopati so morali veliko zemlje, pri čemer so se znašli tako, da so poklicali na pomoč bager in s svojim denarjem plačali strošek. Osebna prizadevanja vseh naših šoferjev pa so prihranila ob postavitvi kanala še precej denarja. Kajti predračun je znašal 220 milijonov dinarjev (22 starih milijard), delo pa so opravili z zares minimalnimi stroški, vsega skupaj je le 20 milijonov stala Labod pregledna rampa.

Torej — pohvala našim fantom, za za katere ne velja več dinar na dinar ampak milijon na milijon.

Slovenija

Moja dežela.

prve prerazporeditve

Prve kadrovske prerazporeditve so se lotili v tozdu Commerce. V novomeškem skladišču so po sprejetih kriterijih za reševanje kadrovske presežke in po številnih pogovorih s posamezniki tu prve prerazporeditve. Trije fantje iz skladišča so sedaj naši novi varnostniki. Kako občutijo premestitev?

Tone Kramaršič: »Odločitev sem sprejel mirno, saj sem bil seznanjen s stanjem, s presežki. Mislim, da so odgovorni poiskali realne možnosti za rešitev in tako sem odločitev tudi sprejel. Opravili

Tone Kramaršič

smo vsi trije tečaj in izpit na Varnosti v Ljubljani, sicer pa to delo več ali manj poznamo. Sprva se bomo seveda še malo lovili, mislim pa, da ne dolgo. Kmalu bomo delali samostojno. To bi morali upoštevati tudi pri plačilu.«

Jože Novak: »Odločitev o premestitvi me je prizadela, težko sem jo sprejel. Sedaj to delo opravljam in mislim, da je šest mesecev uvajanja predolga doba. V šestih mesecih naj bi prejeli plačo v višini tiste iz skladišča, s čimer se ne moremo strinjati. Glede na to, da delamo v treh izmenah, na svetek in petek, in smo po nočnem delu le en dan prosti, nam bo treba zagotoviti primerno plačilo. Sicer sem z delom dokaj zadovoljen, le vikend mi

Jože Novak

močno manjka. Upam, da se bom ujel v novem delovnem ritmu in da ga bom kasneje lažje prenašal.«

Marjan Rešetič: »Bal sem se spremembe, sedaj pa lahko rečem, da sem s tako rešitvijo zadovoljen. Na tečaju so nas malo prestrašili, češ, kaj vse težkega in odgovornega čaka varnostnika v teh težkih časih. Sicer pa na delo nimam pripomb, le na prostor. Moti me neurejen prostor, potrebovali bi udobnejši stol, predvsem pa je treba v vratarnici uvesti več reda. To ni prostor za zadrževanje. Temu bo treba narediti konec. Nujno bi potrebovali uniforme, da bi bili razpoznavni, saj se stranke ne vedo, na koga naj se obrnejo. Pridružujem pa se mnenju obeh mojih sodelavcev, da je plačilo pre nizko in da ga bo treba takoj urediti.«

Marjan Rešetič

pogovor z zdenko bezjak, mlado raziskovalko iz delte

Pred dobrim mesecem je prišla v Delto diplomirana inženirka Zdenka Bezjak. Rojena je leta 1963 v Ptujju, po končani gimnaziji pa se je odločila za študij tekstilne tehnologije v Mariboru. Bila je naša štipendistka, zato smo seveda računali nanjo. Pa se je Zdenkin prihod v Delto nekoliko zavlekel, ker je bila izbrana — ob akciji 2000 mladih raziskovalcev — za to delo. Dve leti je še ostala na fakulteti, seveda pa je bilo njeno raziskovalno delo vezano na Delto, tako, da je tudi v tem obdobju tesno sodelovala s svojim sedanjim kolektivom.

— Nalogo na kateri ste delali dve leti, pripravljate tudi za magistrsko delo. Kakšna je vsebina?

»Naslov naloge je Optimalizacija tehnološkega procesa, torej analiza izgubljenega časa in predlogi za izboljšavo tako v sami metodi šivanja kot tudi načinu dela sploh.«

— Do kakšnih zaključkov ste prišli?

»Naloga je potekala po metodi trenutnih opažanj, vendar lahko rečem, da je osnovna ugotovitev dokajšnja odsotnost z delovnega mesta (pri tem pa je bil odštet čas za malico, rekreacijo in podobno). Veliko pa je še pomanjkljivosti iz naslova urejenosti delovnega mesta, kar v daljšem obdobju pomeni veliko pri samih obolenjih in omejitvah, s tem pa tudi v produktivnosti.«

— Sedaj, ko ste že zares pri nas, se boste gotovo lotili odpravljanja pomanjkljivosti, na katere ste opozorili v raziskovalni nalogi.

»Precej bi se dalo doseči, in to z minimalnimi stroški. Veliko pa je tudi rezerv v samem študiju dela. O tem bi človek lahko veliko govoril, saj ni

vseeno, na kakšnem stolu sedi šivilija, koliko je oddaljena od pedala, kakšna je njena delovna površina, osvetljava itd. Tu so še rezerve, toda težko bo pri samih ljudeh doseči premike. Marsikdaj je slišati, da že leta in leta delamo tako in zakaj bi torej spreminjali utečene postopke dela. Analiza pa pove, da je prav iz tega naslova marsikaj izgubljenega.«

— Velik delež pri teh razreševanjih je na organizatorjih dela. Kako sodelujete z brigadirji?

»Zaenkrat jih predvsem poslušam, upam pa, da bomo tudi v bodoče dobro in veliko sodelovali. Na njih je zares velik delež, pa ne le od naštetih vprašanj, ampak tudi organizacije dela, vzdrževanja določenega vzdušja, odnosov, psihologije.«

— Kako čutite teorijo in prakso glede na to, da ste sedaj sredi proizvodnje, dve leti pa ste bili sredi teorije?

»Razlika je večja kot sem pričakovala. Biti raziskovalec pomeni obdelati podatke teoretično, seznaniti se s kupom strokovne literature povezovati izsledke, dograjevati teorijo. V praksi pa je drugače. Preobremenjenost s tekočimi problemi jemlje čas za poglobljeno delo in marsikaj spolzi mimo, zmanjkuje časa. Proizvodnja sem si predstavljala, v bistvu pa je med teorijo in prakso tolikšna razlika zato, ker je vmes človeški faktor. Ta se kaže v tolikih specifičnostih, da je enostavno nepredvidljiv. Spoznavam tudi ogromen trud delavk in ne razumem, zakaj ob vsem tem ni pravega rezultata. Malo časa sem v proizvodnji, zato ne mo-

rem še nič konkretnje-
ga reči s tem v zvezi.
Vendar pa se bom lotila te
naloge in upam, da bom
prišla stvarjem do dna.«

— Kako pa vidite vaše
delo — je to tisto, kar ste
pričakovali?

Predstavljala sem si, da
bo moje delo vezano bolj
na tehnologijo in manj na
organizacijo, kaže pa se
obratno — bolj organiza-
cija in manj moja stroka.
Veliko dela je odprtega in
zato je to logično, kasneje
pa upam, da se bom tudi
stroki lahko intenzivneje
posvečala.«

Zdenka je opozorila tudi
na to, da premalo pozna
ostali del Laboda — od
strokovnih služb s pri-
pravo dela na čelu do
ostalih proizvodenj. Pou-
darila je, da je naše delo
spoznavala iz literature,
prek obiskov na sejmih,
toda v praksi je marsikaj
drugače. Zato pričakuje
ta mlada inženirka, da bo
imela priložnost spoznati
tudi druge naše proizvod-
nje in strokovne službe. S
svojim znanjem bo goto-
vo dobrodošla še kje drug-
je in ne le v Delti, saj je op-
timalizacija tehnološkega
postopka tisto področje,
ki vendarle skriva še ve-
liko rezerv.

Obljubila pa je tudi, da
bo sodelovala v našem
časopisu s strokovnimi
članki, česar smo seveda
zelo veseli.

Delavke v tozdu Ločna so se ob zadnjih dogodkih živo zanimale za delo v zvezni
skupščini in za usodo slovenskih ustavnih dopolnil. Ob podpisu listine pa se je
večina odzvala vabilu in glasno izrazila podporo svobodi in suverenosti.

vprašanje — odgovor

Vprašanje: Kdo in kdaj
ima pravico do vračila
stroškov za prevoz na de-
lo in z dela? Ali je res, da
to velja le za tiste delav-
ce, ki imajo mesečno vo-
zovnico? Kako je v pri-
meru, ko ima delavec mož-
nost nabaviti mesečno
avtobusno vozovnico, pa
je ne vzame? Ali tudi v
takem primeru pripada
nadomestilo stroškov za
vožnjo? Pa še eno vpra-
šanje: ali je to področje
enotno rešeno v celi de-
lovni organizaciji, ali so
odstopanja od tozda do
tozda?

**Odgovor pripravila Ve-
ra Kamin, dipl. iur., prav-
na služba:**

V skladu z določili sa-
moupravnega sporazuma
o usmerjanju stroškov po-
slovanja in o povračilih
stroškov (84. do 86. člen)
ima vsak delavec pravico
do povračila dela stroš-
kov za prevoz na delo in z
dela na relaciji do 30 km,

vštevši od sedeža tozda, od
mesta, kjer opravlja dela
in naloge. Na relacijah,
daljših od 30 km, pa de-
lavski svet posebej obrav-
nava vsak primer, in si-
cer obklenitvi delovnega
razmerja. Kjer ni možno-
sti prevoza na delo in z
dela z javnim prevoznim
sredstvom, se delavcu pri-
znajo stroški v višini me-
sečne vozovnice javnega
prevoznega sredstva na
enaki relaciji, s tem da
vsak delavec sam krije
del stroškov v višini naj-
manj 2% povprečnega ose-
bnega dohodka v DO za
preteklo četrtletje, kar se
določi s planom.

Obračun in izplačilo stro-
škov za prevoz na delo in
z dela se opravi mesečno
za nazaj, in sicer samo za
dneve, ko je delavec delal.

Ker je to področje ure-
jeno v samoupravnem spo-
razumu, ki so ga sprejeli
vsi tozdi, bi moralo veljati
enako za vse delavce, ki
združujejo delo v DO La-
bod.

srečanje upokoјencev delte

Kljub finančnim težavam, s katerimi se srečuje, kolektiv, Labod Delta Ptuj ni pozabil na svoje nekdanje sodelavce in je tudi letos organiziral srečanje - izlet upokoјencev, kar je vsekakor pohvale vredno.

V vedrem razpoloženju, s pozdravi in stiskanjem rok smo si zaželeli dobrodoščico na avtobusni postaji Ptuj ob sedmi uri zjutraj. Pred odhodom nas je še posebej pozdravil direktor tozda Delta Ptuj in nam v lepih besedah zaželel srečno vožnjo, nato pa se je vrnil na svoje službeno mesto. Z dvema avtobusoma podjetja Certus Maribor, smo se odpeljali v Prekmurje. Turistični vodički Sonja Majcen in Tanja Feguš, obe iz Maribora, sta nam med

vožnjo prikazale kulturne in druge znamenitosti prekmurske pokrajine. Vožnja je bila sicer dolga, vendar ne dolgočasna, saj je bila popestrena s humorjem upokoјencev.

Začrtana relacija izleta je bila: Radenci, Murska Sobota, Beltinci, Velika Polana, Filovci - lončarija, Bogojina (cerkev Plečnikova), Moravci, Martjanci in za zaključek kraj Tišina.

Na prvi postaji v zdravilišču Radenci, ki slovi po lepo urejenem okolju, tam je termalna in mineralna voda, smo si ogledali zdravilni vrelec in kulturne spomenike. Zgodovinski viri nam povedo, da je Radence odkril zdravnik Karel Hein. Tu je potoval še kot študent. V lepo urejenem parku stoji spomenik tovariša Tita,

še od takrat, ko je prvič obiskal Prekmurje. Ogleдали smo si tudi konfekcijsko tovarno Mura. Zgodovina nam pove, da so Mursko Soboto večkrat oropali Turki. Razen tega so tudi Madžari skozi dolga stoletja močno vplivali na vero in kulturo te pokrajine. Zato ni čudno, da je v Prekmurju v glavnem razširjena protestantska vera. Zanimiv je trg zmage. Tam stoji spomenik, izklesan iz marmorja in predstavlja ruskega in partizanskega vojaka. Ko so se razmere delno izboljšale, je Prekmurje doživelo svojo drugo kulturno renesanso. Tokrat bolj književno. V 18. stoletju je ustvarilo svoje lastno narečno protestantsko slovstvo. Izšel je Temlinov Mali katekizem, pozneje pa Abecedarij, datiran z letnico 1715. Prekmurski pisateljski protestant je v prekmurščino prevedel sveto pismo nove zaveze.

Med vožnjo nismo prezrli domačije Miška Kranjca v Veliki Polani, ki je s svojimi deli zapustil bogato kulturno dediščino Prekmurja.

Bogojina slovi po cerkvi, ki je izdelana po načr-

tu znanega slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika. Notranjost cerkve je značilna po tem, da so na hrastovem stropu in na glavnem oltarju lončeni krožniki, ki so delo lončarja iz bližnjih Filovc.

Moravci. Toplice so odkrili leta 1960 pri iskanju nafte. Iz globine kakih 1115 metrov je privrela na dan bogata termalna in mineralna voda. Temperatura vode je 72 stopinj C, v samem bazenu pa 35 do 37 stopinj C. Voda ima zdravilno moč, zdravi predvsem revmatična obolenja in bolezni sklepov. Potovanje smo zaključili v kraju Tišina, kjer je eksotični vrt, ali vrt spominov. Tu smo ob zvokih domače glasbe in prijetnem kramljanju, tudi humorja ni manjkalo, imeli skupno kosilo, od koder smo se vračali na svoje domove.

V izčrpnih besedah sem skušal le okvirno osvetliti zgodovinsko in kulturno podobo Prekmurja, več pa prepuščam zgodovinarjem.

Prisrčna hvala organizatorjem izleta, saj nam bo ostal v lepem in trajnem spominu.

Maks Bračić (Delta)

Idrija se že pripravlja na praznovanje 500-letnice, ki bo napočila prihodnje leto.

zanimivost s pripisom

Razsvetljava na repu energetike

Po zadnjih objavljenih statističnih podatkih porabijo v ZR Nemčiji gospodinjstva več kot polovico (55%) vse energije za kurjavo, slabo tretjino (31%) za avtomobilsko gorivo, po eno petnajstino pa za gretje vode (7%) in za gospodinjstvo aparate (6%). Čisto na zadnjem mestu, s pičilim 1% je poraba elektrike za razsvetlavo.

Pripis: Glede na pogoste podražitve električne energije in na astronomske cene gospodinjstev strojev in še česa, si bomo pri nas še ta odstotek za razsvetlavo komaj privoščili.

moda iz pariza

Pariški sejem mode je namenjen ne le predstavitvi modnih trendov za leto dni naprej, ampak priložnost, da kreatorji preverijo, koliko so uspešni modne tendence ujeti v svoje kolekcije. Mirjana Matko, kreatorka za bluze, in Čveta Bogolin, kreatorka za krila, sta z zadovoljstvom ugotovili, da je naša kolekcija za naslednjo pomlad in poletje povsem v modnem trendu, tako po kreaciji kot tudi po dezenih. Pa pogledjmo, kaj narekuje Pariz za drugo leto:

Mirjana Matko: »Za bluze, predvsem za krak tek rokav, lahko rečem, da smo jih zares zastavili tako, kot narekujejo modni trendi. Ti poudarjajo telo, torej so bluze oprijetejše, krajše. Ramena so sicer še poudarjena, vendar občutno manj. Bluze so ali brez ovratnika ali pa z večjimi romantičnimi položenimi ovratniki, ki so vezeni ali s čipkastimi aplikacijami. Vse več pa je tudi povsem čipkastih bluz. Sicer pa je med ovratniki tudi zelo veliko fazone in pa šal ovratnika, kar smo tudi v Labodu precej vključili v našo kolekcijo.

Materiali so lepi, fini in prav v nobenem, tudi v športnem programu ni več grobih tkanin. Med že znanimi, fino obdelanimi materiali, kot so svila, viskoze in boljše mešanice, pa je precej tudi poliestra, ki ga do sedaj v kratkih rokavih ni bilo prav veliko. Od bombažnih bluzic je prevladoval bel bombaž z vezanjem ali čipkami, okrasnimi našitimi trakovi ali podobnimi dodatki.

Barve so še vedno precej vezane na zemljo prevladovale pa so vendarle cimete barva in večina rjavih tonov, zemeljske, zapučene barve, peščeni toni tja do oranžne in orientalne barve, med katero je bila precej poudarjena vinsko rdeča in pa zamolklo zelena. Motivi so tudi eksotični - afriški, mehiški, indijski, precej pa je tudi cvetov in safari stila, ki je precej elegantnejši.

Kombinacije barv so zelo harmonične, umirjene, čeprav te združujejo več intenzivnih barv, ki pa vendarle delujejo umirjeno in elegantno. Toliko na kratko o bluzah, sicer pa je pogled na ostale programe povedal, da je moda vse bližje ožjim, oprijetejšim linijam. Med krili je vse več hladnih kril, sicer pa so krila ali precej dolga in široka ali pa ozka in segajo okoli kolen (Shanel dolžina). Med tistimi daljšimi in širšimi pa je novost prozoren deziniran organdi,

pri katerem je krilo položeno le v višini minija, spodaj pa so elastične žabe brez stopal.

Jakne so ožje, ožji so tudi rokavi. Tudi jakne so krajše okoli pasu ali pa precej opriete in segajo precej prek bokov. V ženskem programu je vse manj dodatkov, saj so že tkanine same po sebi precej razkošne. Če pa dodatki že so, so pretežno metalni z gravuro. Najdemo pa jih na torbicah, ki so vse manjše, na čevljih, delno na pasovih.

Moška moda pa je doživela pravi razcvet. Vse je pisano, veselo, dezeni-

rano, razkošno. In k temu razkošju tako v dezenih kot tudi v materialih, sodijo še vse širše kravate v kašmir vzorcih (za ženske so v tej vlogi šali in rute, ki dopolnjujejo bluze ali jakne) in v najfinejših materialih.

In vtis s pariških ulic: vse manj je minic (na sejmu jih pa tako rekoč ni bilo), veliko Parižank nosi hlačna krila vseh dolžin, ki delujejo — kljub sproščenosti — elegantno.

Med pričeskami pa je vse manj afrolooka, ki so ga izpodrinili nežni loknji zelo negovanih, predvsem daljših las.«

otročka moda v šoli

Šola je tu. Da bi se v njej naši otroci čim boljje počutili, skrbimo starši tudi za prijetnejša oblačila. Ta naj bi bila sproščena, veselih barv in — čeprav gre za otroke — v modnem trendu.

Otroška oblačila morajo biti prilagojena vsem možnim vplivom — računati moramo tako na dež kot na sonce, na vročino in hladna jutra, na prve jesenske sapice... Upoštrevati pa mo-

ramo tudi pot do šole, vsebino pouka in, kot sem že poudarila, vreme.

Otroška oblačila naj bodo pestrih barv — pa ne le zaradi prijetnejšega počutja ampak tudi zato, da bodo otroci do šole bolj opazni in s tem varnejši. Saj vedo, da otroška fantazija ne počiva, da znajo biti otroci v povsem svojem svetu in zato so manj pozorni na promet in dogajanja na cesti.

Barve vplivajo na počutje. Kako prijeten mora biti pogled na pisan razred! Ne pa, da so otroci oblečeni v temna in turobna oblačila, ki delujejo žalostno in zaspno.

Materiali naj bodo naravnega izvora ali iz lažjih mešanic — lan, bombaž, viskoza, jerseji in platna... Taka oblačila bomo tudi lažje vzdrževali. Za poznejše, hladnejše dni pa bomo poiskali oblačila iz rebrastega žameta, volnene jope in puloverje ter vetrovke.

Več o otroških modelih pa prihodnjč.

Cveta Bogolin

dan planincev slovenije

Planinci se drugo nedeljo v septembru zberemo na dnevu planincev. Letošnje srečanje je bilo 10. septembra na planini Vogar nad Bohinjskim jezerom. Kljub slabemu vremenu v soboto in nič obetavni napovedi za nedeljo se je zbralo na železniški postaji v Bršljinu 25 planincev in kar 7 labodovcev. Kljub postankom vlaka na vsaki postaji je vožnja do Ljubljane hitro minila. Iz Ljubljane je proti Bohinjski Bistrici odpeljal poseben vlak samo planince. Kompozicijo vagonov je vlekla parna lokomotiva, kar je poseben čar vožnje. Na postaji v Bohinjski Bistrici nas je čakalo prvo presenečenje: za dobrodoščilo košček kruha in sol. Drugo presenečenje smo doživeli, ko smo se vzpenjali po strmi poti na Vogar. Prečudovit sončni dan, toplo vreme, krasen razgled na bohinjske gore in jezero. Veseli smo bili, da so se vremenslovci pri napovedi vremena zopet ušteli.

Na jasi pod domom se je ob 12. uri pričela kratka proslava. Govornik Janez Stanovnik ni govoril o politiki in gospodarstvu, temveč o planinstvu. Na Vogar je prišel peš. Kljub

strmemu vzponu ni bil nič utrujen. Koliko lepih misli je strnil v kratkem govoru. »V gorah smo bogovi, v dolinah pa volkovi« občutimo v vsakdanjem dogajanju. Planinci smo v gorah družabni, tovariški, odkriti, v dolinah pa tudi nas prevzamejo slabe navade. V družbenju s planinci iz vse Slovenije smo preživeli lep dan v planinah. Vsem, ki so ostali doma zaradi slabega vremena, v poduk: za dežjem vedno posije sonce.

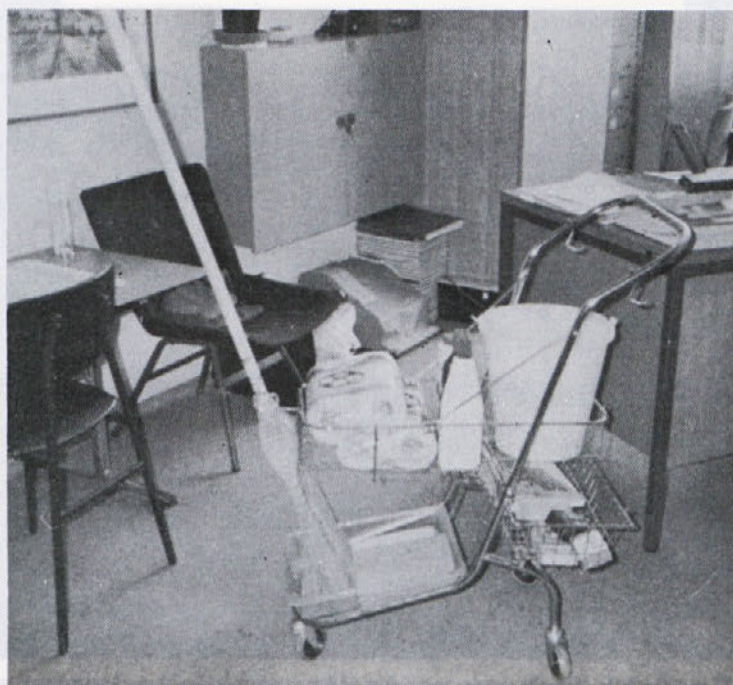
na črno prst

Sobota 19. avgusta 1989
Zopet smo se planinci Novega mesta zbrali, da odrinemo na goro, kot so rekli v starih časih.

Gora je kot izziv. In kam danes?

Danes pa na Črno prst. To je pot, ki je naši skupini skoro neznana. Naj vam jo opišem.

Franci nas je zgodaj zjutraj potegnil do Bohinja. Sonce nas je pozdravilo iz za oblakov že kmalu nad Ljubljano in upali smo, da bomo imeli lepo vreme. Z gondolo smo na Voglu. Razgled na naše gore je čudovit.

Ali je že vse pripravljeno za čiščenje jutri?

Še zadnji pogled na naše gore pred nočjo!

Kljub prometu na cesti srečno prispemo domov z mislijo in željo na ponovno snidenje in doživetje z gorsko pokrajino, ki človeka napolni z mirom ter obenem z močjo za nadaljnje delo.

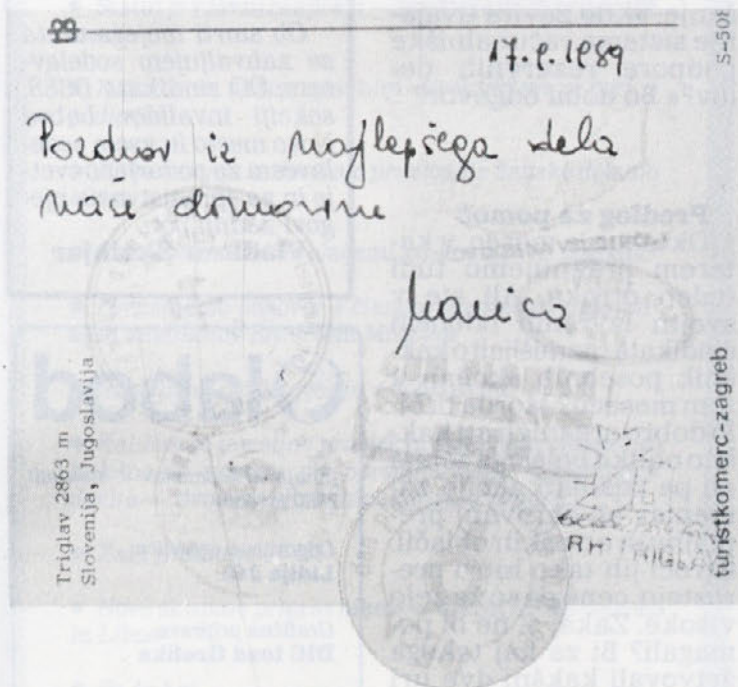
Dular Majda (DSSS)

Kdor pride v Bohinj, pa se ne povzpne na Vogel, res ne vidi te lepote od zgoraj.

S sedežnico se popeljemo do vrha, potem pa dalje levo od Vogla proti Bohinjski Bistrici. Pot nas vodi po grebenu. Bohinjsko jezero in okolico vidimo vseskozi v dolini, na drugo stran pa že del Primorske. Med potjo občudujemo planinsko cvetje. Toliko planink-očnic, kot smo jih videli tukaj na tej poti, pa še nikdar. Pot je kar naporna, ker je treba paziti na vsak korak, kajti na obe strani poti so strmine, da si jih ne moreš predstavljati, če jih ne vidiš. Proti 3. uri popoldne končno prispemo v planinski dom Zorka Jelinčiča na Črni prsti (1844m). Malo se okrepčamo ter dalje v dolino. Pot je spolzka po petkovem dežju, zato hodimo previdno. Med potjo nabiramo maline in že smo spodaj. Franci nas že čaka. Tudi sonce nas prijetno pozdravi, ko posedemo pred kočjo.

Občutek, da smo spet doživeli pot ter se brez nezgod vrnili, je prav prijeten, čeprav bomo še drugi dan čutili rahlo bolečino v nogah.

Mimo smučišča na Bohinjski Bistrici, že smo na Bledu.

V zadnjih dneh smo ugodnejše nabavljali ozimnico, pri čemer gre zopet zasluga našemu sindikatu. Ob vse nižjem standardu smo zelo veseli tudi take skrbi, čeprav vsi vemo, da ima sindikat še vse kaj drugega v svojem programu dela. Tako je izvršni odbor OOS DSSS razpravljala tudi o reševanju viškov in ob tem sprejel nekaj zaključkov. (Na posnetku IO OOS DSSS)

nagradna igra

Darko Dolmovič iz Tip-topa je že drugič izžreban za našo nagrado. Prtiček z odtisom Rudolfovega (staro ime Novega mesta) je dobil za odgovor na vprašanje: Za koliko se je dvignil naš OD od januarja do avgusta letos. Januarja je bil povprečni OD 1.072.830 din, avgusta pa 8.686.060 din. Indeks je torej kar 809,64!

Vprašanje, ki vam ga tokrat postavljamo je vezano na procesni računalnik. Sprašujemo vas, katerega leta smo ga nabavili. Odgovore pošljite na naslov uredništva časopisa do 10.10.1989. Nagrada: kos blaga.

seme in pleve

Kje je mesto informatorja

Velikokrat se je že pokazalo, da so bile informacije okoli povišanja plač, ki so prišle iz proizvodnje Ločne točnejše od vseh ostalih virov. Zato je padel predlog, da bi se naša novinarka preselila k viru teh najzaneslivejših informacij. No, ob pogostih preseljevanjih, ki jih je bila deležna, bo morda tudi ta varianta še prišla na vrsto.

66 za 100

Labodovka Marica Praznik, se je tudi letos udeležila pohoda, ki že leta poteka pod imenom 100 žensk na Triglav. Letos je bilo udeleženk manj - 66

vsega skupaj, je pa vsaka od teh veljala za več kot enega človeka. Če so vse tako aktivne, kot je Marica, si kaj takega zares zaslužijo. Po pohodu na Triglav, od koder se je javila tudi za Studio D, je šla naslednji dan v ljubljansko opero na ogled korejskega dela Zgodba o deklici Chim Chong in dva dni za tem je že bila na Krkinem kolesarskem maratonu. Tudi tu ni bila neopažena, saj je bila izžrebana za prvo nagrado — kolo. Pa to še ni vse, konec tedna je slišala, da gredo Novoteksovi planinci na Triglav in iskala je možnost, da bi šla z njimi. Pa ne da je na Triglavu kaj izgubila — kar tako.

napuh

Napuh nadutosti je brat in ona njemu verna sestra. Pa kaj bi sestra - dvojčica, ki z roko v roki dvignjenih nosov bolščita v čas nevednežev, ki ne vedo, kako pomembno biti je pomemben!

Tudi med bilkami je tak pojav — da ne bi si preveč posameznik domišljaj. Rženke trave lahki lat nad vsemi klasi žita valovi, se vetru klanja brez skrbi — v njenem klasu teže ni.

Jože Bračika

šopek modrosti

Nikdar ni velik, kdor druge ob sebi ponižuje. (Seume)

Če roka kaj da, nihče ne vpraša, ali je lepa.

Prijatelja ni težko dobiti, težje ga je zadržati.

Javno vprašanje

Dipl. inž. Vladimir Škrinjar iz naše razvojne službe je postavil javno vprašanje: »Kdo zavira uvajanje sistema računalniške podpore rezervnih delov?« Bo dobil odgovor?

Predlog za pomoč

Oktober je mesec, v katerem praznujemo tudi teden otroka. Ali ste v svojih izvršnih odborih sindikata razmišljali o kakšnih posebnih akcijah v tem mesecu? Morda bi bilo dobro organizirati kakšno obliko boljšega sejma ali pa izpeljati akcijo zamenjav ali darovanj premajhnih otroških oblačil. Otroci jih tako hitro prerastejo, cene pa so že zelo visoke. Zakaj si ne bi pomagali? Bi za kaj takega žrtvovali kakšni dve uri na prosto soboto ali pa iz tribunskega fonda vzeli ta čas med tednom?

zahvala

Ob smrti mojega očeta se zahvaljujem sodelavcem, OO sindikata DSSS, sekciji invalidov Labod Novo mesto in vsem sodelavcem za podarjeno cvetje in za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Vladimir Škrinjar

labod

Izhaja tritedensko v nakladi 2760 izvodov

Odgovorna urednica:
Lidija Jež

Grafična priprava:
DIC tozd Grafika

Tisk:
Tiskarna »Novo mesto«